

JAARVERSLAG 2013

INHOUDSOPGAVE

Fondsen en schenkers	3
Voorwoord Raad van Toezicht	4
Missie	5
Een korte terugblik	6
Een fantastisch jaar	9
Tentoonstellingen	11
Financiën	14

FONDSEN EN SCHENKERS

Zonder de steun van partners, subsidiënten, sponsors, schenkers en onze Vriendenvereniging zou het Gemeentemuseum zijn doelen niet kunnen realiseren.

- ◆ Gemeente Den Haag
- ◆ BankGiro Loterij
- ◆ Mondriaan Fonds
- ◆ Prins Bernhard Cultuurfonds
- ◆ Fonds 1818
- ◆ Stichting VSB Fonds
- ◆ Vereniging Rembrandt
- ◆ SNS Reaal Fonds
- ◆ Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.
- ◆ Roche Nederland BV
- ◆ Stichting Witgoed (Wecycle)
- ◆ Aronson Antiquairs BV
- ◆ De STIJL advocaten
- ◆ Dutch Centre for International Cultural Cooperation
- ◆ Fonds voor de cultuurparticipatie
- ◆ Stichting Outset NL
- ◆ Vrienden van het Gemeentemuseum Den Haag
- ◆ Diverse particuliere schenkers

VOORWOORD

Raad van Toezicht

Een uitdagend en belangrijk jaar, zo kunnen we 2013 omschrijven. Vanwege de groeiende bezoekersaantallen, in 2013 weer een recordaantal van 492.000, en de hedendaagse eisen en verwachtingen van bezoekers, is in 2013 een ingrijpend besluit genomen. We hebben ingestemd met een belangrijke aanpassing van het gebouw: de overkapping van de binnentuin. Dit zal ervoor zorgen dat het museum beter is toegespitst op de 21^e eeuw. De binnentuin zal hierdoor vanaf medio 2014 weer als ontmoetingsplek fungeren en dat is precies wat architect H.P. Berlage voor ogen had. Tijdens de internationale Nuclear Security Summit die Den Haag in het voorjaar van 2014 organiseert zal de nieuwe Tuinzaal in gebruik worden genomen. Minister president Mark Rutte en president Barack Obama zullen de afsluitende persconferentie van de top houden in deze nieuwe multifunctionele ruimte van het Gemeentemuseum Den Haag.

2013 was ook het eerste jaar waarin de, al eerder aangekondigde, bezuinigingen van de gemeente Den Haag voelbaar werden binnen de organisatie. Het valt nog niet mee om daar een passend antwoord op te vinden, maar daar wordt hard aan gewerkt. Als Raad van Toezicht zien we hoe zwaar bezuinigingen vallen voor Nederlandse musea. We zien dat

de zoektocht naar sponsors zich heeft ontpopt tot een ware strijd en het is maar zeer de vraag of dat wel ten goede komt aan cultuur in zijn algemeenheid en aan culturele instellingen in het bijzonder.

Het afgelopen jaar is de samenstelling van de Raad van Toezicht veranderd en is onder anderen een nieuwe voorzitter aangetreden. We willen de voormalige voorzitter, de heer J.N.A. van Caldenborgh, van harte bedanken voor zijn inzet van de afgelopen acht jaren. Met het nieuwe team zien we de toekomst van het museum vol vertrouwen tegemoet.

Tenslotte wil ik graag wil ik de medewerkers van het Gemeentemuseum Den Haag bedanken voor hun inzet en betrokkenheid. Het geeft mij veel vertrouwen dat er zo'n hecht team staat waarmee we de toekomstige uitdagingen te lijf kunnen.

Prof. Dr. C.N. Teulings VZ

Drs. S.J. van Driel

Mr. W.H.M. Pot

G. Bekman

C.J. van den Driest

MISSIE

Het Gemeentemuseum Den Haag is als openbare kunstinstelling altijd op zoek naar nieuwe manieren om in contact te komen met grote en diverse bezoekersgroepen. We zien het als voornaamste opdracht onze vooraanstaande positie, zowel nationaal als internationaal, als hoogwaardig museum voor moderne en eigentijdse kunst te handhaven en voor zover nodig, verder uit te bouwen. Het Gemeentemuseum Den Haag wil een open, creatief en dynamisch museum zijn, met een sterke verankering in de samenleving. Dit wordt gerealiseerd door een zorgvuldig beheer en ontsluiting van de collectie, een actief en gedurfd tentoonstellingsbeleid en een verwervingsbeleid dat zich richt op uitzonderlijke en wezenlijke toevoegingen aan het openbaar kunstbezit.

EEN KORTE TERUGBLIK

SUCCES ÉN UITDAGINGEN

Het jaar 2013 was voor het Gemeentemuseum een jaar van uitersten. Aan de ene kant was er een bijzonder succesvol tentoonstellingsprogramma met dito bezoekerscijfers, waardoor het museum het jaar financieel aanmerkelijk positiever kon afsluiten dan waar het op was begroot. Anderzijds is veel aandacht uitgegaan naar de gevolgen van de gemeentelijke bezuinigingen op de subsidie van het museum voor de jaren 2013-2016. De omvang van deze bezuiniging ten opzichte van het subsidiebedrag in de vorige planperiode beliep voor het Gemeentemuseum uiteindelijk bijna €1.000.000,-. De directie heeft plannen ontwikkeld en in gang gezet om de gevolgen voor de omvang en kwaliteit van het activiteitenprogramma op korte termijn zoveel mogelijk te beperken en zoveel mogelijk te ondervangen. Een combinatie van vergroting van eigen inkomsten, beperken van de uitgaven en verhogen van de efficiency moet dit mogelijk maken.

Een belangrijke aanzet tot het verhogen van de eigen inkomsten vormt de realisatie van een overkapping van de voormalige binnentuin. Dankzij steun van de Gemeente Den Haag kon er eind 2013 een begin worden gemaakt met de bouw van de overkapping die in het voorjaar van 2014 is gerealiseerd.

COLLECTIES

In 2013 is samen met zes andere Nederlandse musea die een sub collectie mode hebben – het Amsterdam Museum, het Centraal Museum Utrecht, het Fries Museum Leeuwarden, Museum Rotterdam, Paleis Het Loo en het Rijksmuseum – gestart met Modemuze. Dit project moet in de nabije toekomst ontsluiting via internet mogelijk maken. De omvang van de modecollectie van het Gemeentemuseum Den Haag is echter van dien aard dat de ontsluiting van de complete collectie vooralsnog niet tot de mogelijkheden behoort.

De collectie van het museum is in kwaliteit verder toegenomen door de verwerving van werken van nationale en internationale kunstenaars, waaronder Robert Zandvliet, Wilhelm Sasnal en Luc Tuymans. Bovendien verkreeg het museum meerdere belangwekkende langdurig bruiklenen van particulieren.

TENTOONSTELLINGEN

De meest in het oog springende tentoonstellingen van 2013 waren die van de impressionist Gustave Caillebotte en de Chanel tentoonstelling. Beide tentoonstellingen zijn door meer dan 100.000 mensen bezocht. Voor de modetentoonstelling betekende dit dat voor het eerst de magische grens van 100.000 bezoekers is gepasseerd.

Bijzonder was de aanwezigheid van een belangrijk deel van de topcollectie van het Mauritshuis binnen de muren van het Gemeentemuseum. Vanwege een twee jaar durende verbouwing van het Mauritshuis heeft het Gemeentemuseum dit door het rijk gesubsidieerde museum onderdak geboden en is het Mauritshuis te gast. Hiermee kan het Gemeentemuseum zes eeuwen topkunst laten zien, een uniek gegeven in de (inter)nationale museumwereld. Door de aanwezigheid van het Mauritshuis komen er aanzienlijk meer buitenlandse toeristen naar het Gemeentemuseum en dit biedt ruimte om de buitenlandse markt voor het museum ook structureel te vergroten.

De internationale samenwerking heeft in 2013 wederom geleid tot een intensief bruikleenverkeer. Zo organiseerde het Gemeentemuseum Den Haag onder andere een grootse Mondriaantentoonstelling in Moskou, ter ere van het Nederland-Rusland jaar. Deze tentoonstelling werd geopend door de ministers van cultuur van beide landen.

EEN KORTE TERUGBLIK

Op internationaal vlak heeft het Gemeentemuseum Den Haag zich verder kunnen profileren door de gerenommeerde Vincent Award, in 2000 opgericht door de Broere Foundation, aan het museum te binden. In 2014 zal de eerste tentoonstelling en prijsuitreiking worden georganiseerd. De uitstraling van de evenement op Den Haag past goed bij de profilering van de stad. De Vincent Award is bedoeld *‘to encourage communication in a free, united and peaceful Europe’*. Hiermee sluit het profiel van de prijs goed aan bij Den Haag als stad van Vrede & Recht. Aan The Vincent Award is ook de Monique Zajfen Collection gekoppeld. Deze collectie, die onder andere werken bevat van winnaars van The Vincent Award, is in langdurig bruikleen van het Gemeentemuseum.

EDUCATIE

Eind 2013 is de compleet nieuwe versie van Wonderkamers geopend. Er is voortgebouwd op het succesvolle concept dat vanaf 2005 deel uitmaakte van het museum, maar het geheel is veel interactiever en eigentijds geworden, onder andere door gebruik te maken van tablets. Wonderkamers is tweetalig (Nederlands en Engels) en is niet alleen interessant voor scholieren uit het voortgezet onderwijs, maar leent zich ook uitstekend voor gezinsbezoek of bezoek van de oudere kinderen van de basisschool. Spelenderwijs maken kinderen hier kennis met beeldende kunst, architectuur, kunstnijverheid en mode. Het concept spreekt bijzonder aan, want al in de eerste maanden kan de conclusie worden getrokken dat – zoals ook de bedoeling was – er meer gezinnen het Gemeentemuseum Den Haag bezoeken.

MARKETING EN COMMUNICATIE

De marketingaanpak van het Gemeentemuseum is in 2013 wederom succesvol geweest. Aan free publicity is – alleen al in gedrukte media – een mediawaarde gecreëerd van minimaal 12 miljoen euro. Via vele kanalen, waaronder free publicity, ingekochte advertenties in landelijke dagbladen en het gebruik

van Twitter en Facebook, heeft het museum zich in verbinding gesteld met verschillende stakeholders.

Mede als gevolg van het vanaf 2013 teruglopen van de subsidie van de gemeente heeft het museum de lijn naar het bedrijfsleven geïntensiveerd. De business club van het museum heeft een vliegende start gemaakt. Dit heeft onder andere geleid tot het aantrekken van Wecycle, dat zich voor drie jaar aan het Wonderkamers 2.0 project van het museum verbond. Daarnaast treedt Samsung op als product sponsor van Wonderkamers. Andere sponsors en subsidiënten zijn onder andere de gemeente Den Haag, Den Haag Marketing, de BankGiro Loterij, het Mondriaan Fonds, Vereniging Rembrandt en Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn advocaten en notarissen (hoofdsponsor Fotomuseum Den Haag).

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

In de Museumbrief (juni 2013) van de minister van Cultuur is het Gemeentemuseum vermeld met twee voorbeeldprojecten om maatschappelijk draagvlak te creëren; het stadsdelenproject en de samenwerking met ADO Den Haag. In 2013 liep het stadsdelenproject af. Dit project had tot doel om alle inwoners van Den Haag de mogelijkheid te bieden om op een laagdrempelige manier kennis te maken met het mooiste museum dat in Den Haag is gevestigd. Circa 70.000 Hagenaars hebben het museum in dit kader bezocht en vaak was dat voor de eerste keer. Dit project heeft de band met de stad en met de inwoners aanmerkelijk vergroot en heeft het museum tal van ambassadeurs in de stad opgeleverd. Vanwege het succes van dit project is het museum een vervolg hierop aan het voorbereiden, dat in 2014 van start zal gaan.

Via het stadsdelenproject is het museum relaties aangegaan met andere maatschappelijke organisaties in de stad, zoals woningbouwcorporaties, bibliotheken, bewonersorganisaties, sportverenigingen, en welzijnsorganisaties. Ook veel

EEN KORTE TERUGBLIK

particulieren hebben zich via dit project met het museum verbonden en treden op in de verbinding tussen museum en stadsdeel.

Hiernaast is het museum een samenwerkingsverband aangegaan met Wecycle (een bedrijf voor recycling van witgoed), ADO Den Haag en met twee grote ziekenhuizen in de stad. Voor Wecycle ontwikkelt het museum een bijzondere museumles in de Wonderkamers, met ADO Den Haag wordt samengewerkt door een ADO-tour in het museum aan te bieden aan jongeren/kinderen, met het MCH wordt samengewerkt in het project *Bewegen tegen kanker* en met het Haga ziekenhuis in het vervolg van het stadsdelenproject. Daarnaast participeert het museum vanuit de functie die het in de stad Den Haag kan hebben actief in bredere samenwerkingsverbanden.

Het samenwerkingsverband tussen de Rabobank en de Gemeente Den Haag kreeg de titel de *Culturele Business Case*. Hierin ontmoeten het Haagse bedrijfsleven en de culturele instellingen elkaar om Den Haag samen tot een mooiere stad te maken, onder andere door de “Kanskaart Toerisme”, waarin de Gemeente naar wegen zoekt om de werkgelegenheid in de stad naar een hoger plan te tillen via het stimuleren van het Toerisme. Het museum is hier een belangrijke pijler in.

RAAD VAN TOEZICHT

Eind 2013 had de Raad van Toezicht van de Stichting de volgende samenstelling

- ◆ De heer Prof. Dr. C.N. Teulings, voorzitter sedert 25 september 2013, termijn herbenoeming 2017
- ◆ De heer drs. S.J. van Driel, lid sedert 1 januari 2005, treedt af in 2014
- ◆ De heer mr. W.H.M. Pot, lid sedert 1 januari 2005, treedt af in 2014

- ◆ Mevrouw G. Bekman, lid 1 december 2011, termijn herbenoeming 2015
- ◆ De heer C.J. van den Driest, lid sedert 1 december 2011, termijn herbenoeming 2015

In 2013 heeft de Raad afscheid genomen van:

- ◆ De voorzitter de heer J.N.A. van Caldenborgh, wegens het bereiken van de maximale zittingstermijn van 8 jaar.
- ◆ Mevrouw drs. A. Birnie, lid sedert 1 maart 2009, wegens het aanvaarden van een nieuwe functie als directeur van het Drents Museum.
- ◆ Mevrouw mr. L.J. Griffith, wegens het bereiken van de maximale zittingstermijn van 8 jaar.

Het museum en de Raad van Toezicht zijn deze leden zeer erkentelijk voor hun jarenlange inzet. Met name de voorzitter die het museum op inspirerende wijze heeft bijgestaan en heeft bijgedragen aan belangrijke beslissingen, zoals de keuze van de nieuwe directeur en het overkappen van de binnentuin van het museum.

De raad volgt de richtlijnen voor Cultural Governance. In 2013 is er vier keer regulier vergaderd. Naast de bespreking van de kwartaalrapportages is ondermeer stilgestaan bij de volgende onderwerpen: marketing, bezuinigingen Gemeente Den Haag en de financiële toekomst van het Gemeentemuseum. Ook was er ruimte voor zelfevaluatie en is de directie beoordeeld. De Raad van Toezicht is twee keer aanwezig geweest bij een overleg tussen directie en ondernemingsraad in het kader van artikel 24 uit de wet op de Ondernemingsraden.

De Raad van Toezicht heeft twee keer extra vergaderd over het voornemen van het bestuur om de binnentuin van het museum te overkappen. De tweede vergadering heeft de Raad ingestemd met dit voornemen.

EEN FANTASTISCH JAAR

Benno Tempel, directeur

Het Gemeentemuseum Den Haag kijkt terug op een fantastisch jaar. Een jaar met mooie tentoonstellingen en groeiende bezoekersaantallen. En dankzij de opening van Wonderkamers zijn we bovendien meer dan ooit hét kunstmuseum voor het hele gezin. In de media is dit alles niet onopgemerkt gebleven. Er is volop aandacht besteed aan ons uitgebreide tentoonstellingsprogramma en daar zijn we trots op. Alleen al in gedrukte media bedroeg de totale mediawaarde bijna twaalf miljoen. Graag presenteer ik u een aantal highlights van 2013.

INVENTIEF, BRUTAAL, FRIS EN LEUK!

Wonderkamers – de spectaculaire, interactieve tentoonstellingsvleugel voor iedereen vanaf 8 jaar – is vol lof ontvangen door het publiek én door de pers. De Volkskrant nam Wonderkamers op in het lijstje van ‘beste tentoonstellingen van 2013’: “Geen enkel initiatief was zo inventief, brutaal, fris en leuk!”

MUST SEE VOOR MODELIEFHEBBERS

Honderdduizenden modeliefhebbers hebben genoten van *Chanel de legende*. Kranten, glossy's en weekbladen stonden er bol van en ook op social media kwam een eindeloze berichtenstroom op gang. Het Chanel Effect was bovendien zichtbaar buiten de muren van het museum. Dankzij de steun van de Gemeente Den Haag kwam onder het motto ‘Coco

in the City’ ook een mode- en horecaroute tot stand in de Haagse binnenstad.

HOOGSTE BEZOEKERSAANTALLEN

Het gaat goed met de bezoekersaantallen van kunstmusea. Ook het Gemeentemuseum heeft het bezoekersrecord gebroken. Ruim 492.000 bezoekers kwamen naar Den Haag om het Gemeentemuseum te bezoeken. Daarmee zijn we het best bezochte kunstmuseum buiten Amsterdam.

FOTOGRAAF ALLER NEDERLANDERS

Koos Breukel maakte de eerste officiële staatsieportretten van koning Willem-Alexander en koningin Máxima. Hij stond

daarom zelf behoorlijk ‘in the picture’ en zijn tentoonstelling in het Fotomuseum trok mede om die reden veel publiek. In *Me We – The Circle of Life* vertelde hij aan de hand van zo’n 200 fotoportretten een universeel en tegelijkertijd zeer persoonlijk levensverhaal. De prachtige foto’s waren in menig krant of tijdschrift te zien.

EEN FANTASTISCH JAAR

GROOTSE NATUURMANIFESTATIE

Prinses der Nederlanden, Hare Koninklijke Hoogheid Máxima, opende in maart de kunstmanifestatie *Ja Natuurlijk*. Er werden prikkelende kunstwerken van meer dan tachtig internationale kunstenaars getoond in het GEM/Fotomuseum en in en rondom de tuin van het Gemeentemuseum.

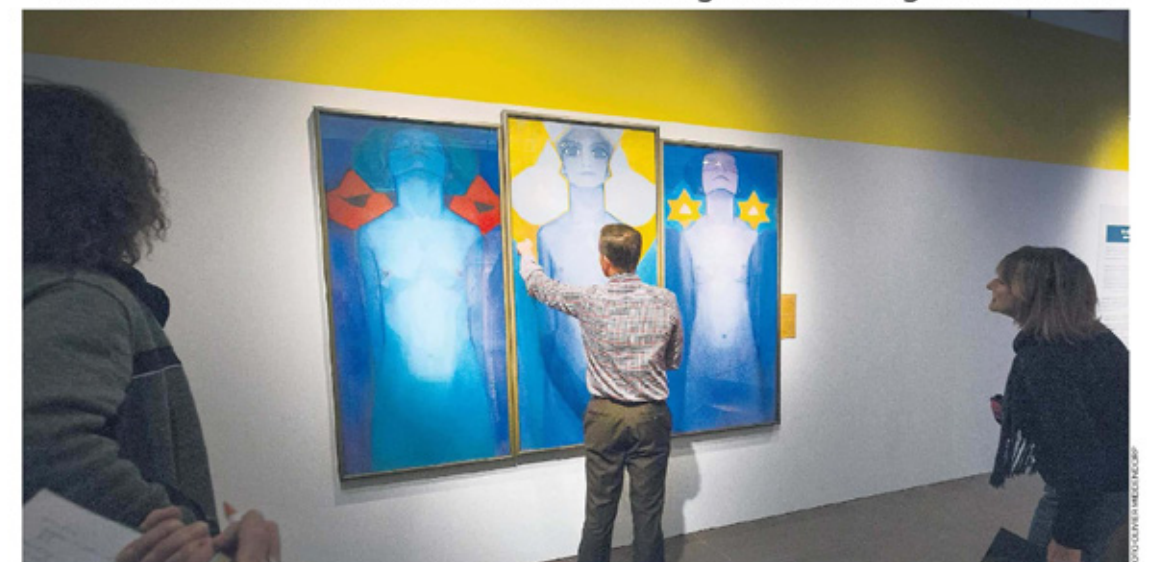
VEEL BRUIKLENEN

Een groot aantal collectiestukken was buiten de muren van het Gemeentemuseum te bewonderen. In totaal werden er in 2013 – naast de langdurige bruiklenen – 813 objecten in bruikleen gegeven. Op die manier is hulp geboden bij de organisatie van (inter)nationale tentoonstellingen. Om een aantal voorbeelden te noemen: werken van Mondriaan zijn getoond in Rusland en in het Amsterdam Museum, in de Nieuwe Kerk in Amsterdam zijn collectiestukken te zien in de Ming Tentoonstelling en de tentoonstelling over Pieter Hugo van het Fotomuseum reist door verschillende landen, waaronder Zweden (2013) en Portugal (2014).

DRUKBEZOCHT: MUSEUMNACHT & LADIES NIGHT

De Museumnacht is bij het Gemeentemuseum altijd een groots evenement. In 2013 is samengewerkt met onder andere De Appel en Slagwerk Den Haag. De Ladies night, inmiddels een goede traditie, trok ook dit keer weer zo'n 1.500 bezoekers die konden shoppen, borrelen en natuurlijk genieten van rondleidingen en lezingen over bijvoorbeeld de Chanel-tentoonstelling.

Amsterdam Museum Mondriaan met zestig werken terug in hoofdstad

AMSTERDAM. Het Amsterdam Museum opent morgen een tentoonstelling met zestig werken van Piet Mondriaan (1897-1944) die het tot en met 5 januari te zien heeft van het Gemeentemuseum Den Haag. Conservator Thijs Boers (staand bij het **drivend** *Evolutie uit 1908*) werkte vanochtend een groep museumdocenten in die rondleidingen gaan geven. Mondriaan, die zich in 1892 inschreef aan de Amsterdamse Rijksakademie van Beeldende Kunsten, woonde en werkte twintig jaar in Amsterdam, op tien adressen. De stad, maar ook de landelijke omgeving, waren een belangrijke bron van inspiratie voor hem.

2. TENTOONSTELLINGEN

OVERZICHT ALLE TENTOONSTELLINGEN

GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG

— **CHANEL: DE LEGENDE**

12 okt 2013 – 2 feb 2014

— **COCO OF HET KLEINE ZWARTE JURKJE
KINDER TENTOONSTELLING**

12 okt 2014 – 21 apr 2014

— **DE ANATOMISCHE LES –
VAN REMBRANDT TOT DAMIEN HIRST**

28 sept 2013 – 5 jan 2014

— **DE ATELIERS DEBUUT SERIE –
DAVID JABLONOWSKI**

24 aug – 3 nov 2013

— **DELFTS WIT – HET IS NIET ALLES BLAUW
DAT IN DELFT BLINKT**

23 nov 2013 – 21 mrt 2014

— **DE RUIMTE TRILT EEN PENNENSTREEK –
JOOST ZWAGERMAN, HARALD VLUGT EN
PIETER BIJWAARD**

9 nov 2013 – 30 mrt 2014

— **EDITH & EGON SCHIELE – HARRIËT VAN REEK
KINDER TENTOONSTELLING**

1 juni – 6 okt 2013

— **EEN ZONDAG MET CAILLEBOTTE – INGRID GODON
KINDER TENTOONSTELLING**

2 feb – 26 mei 2013

— **GESCHONKEN GLAS –
EEN MAJEURE SCHENKING GLAS EN KERAMIEK**

23 nov 2013 – 21 mrt 2014

— **GRENSVERLEGGEND – COLLECTIE BERT KREUK**

8 jun – 29 sep 2013

— **GUSTAVE CAILLEBOTTE –
EEN IMPRESSIONIST EN DE FOTOGRAFIE**

2 feb – 20 mei 2013

— **HAAGS ZILVER**

23 nov 2013 – 21 mrt 2014

— **HERKOMST: IVO BOUWMAN**

16 feb – 12 mei 2013

— **HET WONDER VAN DELFTS BLAUW**

sinds 1 dec 2012

— **KARLA BLACK**

18 jan – 21 apr 2013

— **LEEN QUIST EN GEERT LAP:
MINIMALISTISCHE TENDENSEN IN DE KERAMIEK**

23 mrt – 10 nov 2013

— **LICHAAM ALS BEELD**

28 sep 2013 – 5 jan 2014

— **LUC TUYMANS: GRAPHIC WORKS 1989 – 2012**

16 feb – 2 juni 2013

2. TENTOONSTELLINGEN

— MARTIN GERWERS

27 apr – 18 aug 2013

— MEESTERS UIT HET MAURITSHUIS IN HET GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG

sinds 28 apr 2012

— MONDRIAAN & DE STIJL

sinds 24 sep 2011

— ONTDEK HET MODERNE

sinds 24 mrt 2012

— OUBORGPRIJS 2013

9 nov 2013 – 16 feb 2014

— RENÉ LALIQUE – MEESTER VAN DE FRANSE ART NOUVEAU EN ART DECO

22 jun – 10 nov 2013

— ZERO, NUL EN AMERIKAANSE MINIMAL ART

18 mei – 3 nov 2013

— ZOMEREXPO 2013 – AARDE

8 jun – 15 sep 2013

GEM, MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST

— CARTOONING FOR PEACE

13 sep 2013 – 26 jan 2014

— FRANS ZWARTJES – THE HOLY FAMILY

2 nov 2013 – 19 jan 2014

— JA NATUURLIJK, HOE KUNST DE WERELD REDT

16 mrt – 25 aug 2013

— KABK – NOW OR NEVER #2

12 jan – 24 feb 2013

— PHOTO ACADEMY AWARD 2013

14 sep – 27 okt 2013

— PRESENTING THE VINCENT – THE MONIQUE ZAJFEN COLLECTION

14 sep 2013 – 19 jan 2014

FOTOMUSEUM

— ZILVEREN CAMERA 2011

21 januari – 26 februari

— JA NATUURLIJK, HOE KUNST DE WERELD REDT

16 mrt – 25 aug 2013

— KOOS BREUKEL – ME WE

7 sep 2013 – 12 jan 2014

— ZILVEREN CAMERA 2012

19 jan – 3 mrt 2013

2. TENTOONSTELLINGEN

EXTERN

- **MONDRIAAN IN AMSTERDAM 1892-1912**
AMSTERDAM MUSEUM

11 okt 2013 – 5 jan 2014

- **REFLECTIONS OF HOLLAND:
THE HAGUE SCHOOL AND BARBIZON**
DIVERSE MUSEA JAPAN

13 jul 2013 – 31 aug 2014

- **THE ROAD TO ABSTRACTION**
TRETYAKOV GALLERY, MOSKOU

14 sep – 24 nov 2013

ESCHER IN HET PALEIS

- **EEUWIGHEID & ONEINDIGHEID**

permanente tentoonstelling

- **KIJKEN ALS ESCHER**

permanente tentoonstelling

- **ESCHER & DE SCHATTEN VAN DE ISLAM**

13 juli – 3 november 2013

6. FINANCIËN

RESULTAAT 2013 EN VERMOGEN PER 31 DECEMBER 2013

De totale baten bedroegen €15.004.624,-, waarvan €2.534.430,- aan publieksinkomsten. De totale baten waren hiermee €2.240.624,- hoger dan begroot. De toename van de baten wordt vooral veroorzaakt door hogere publieksinkomsten en meer overige bijdragen uit publieke en private middelen.

De totale lasten bedroegen €14.388.084,- en waren daarmee €1.524.084,- hoger dan begroot. De hogere lasten werden vooral veroorzaakt door de uitgaven voor de vernieuwde Wonderkamers 2.0 en het vooronderzoek overkapping binnentuin. Het saldo uit de gewone bedrijfsvoering komt uit op een overschot van €616.540,- positief (inclusief rentebaten €681.953,-).

Bij de bestemming reserve is een bedrag van €701.201,- toegevoegd voor de afdekking van de uitgaven voor de overkapping binnentuin. Bij de bestemmingfondsen is er een bedrag van €19.248,- onttrokken. Het vrijbeschikbaar vermogen is per 31 december 2013 niet gewijzigd. Het eindsaldo is €1.444.991,-. Het vrij beschikbaar vermogen wordt gebruikt om de onverwachte financiële risico's op te vangen, die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de doelstellingen van het museum.

De begroting 2014 is gebaseerd op het meerjarenplan 2013-2016 welke inmiddels door de Gemeente Den Haag is geacordeerd met hierin meegenomen de aanbevelingen van de commissie. De baten zijn begroot op een totaalbedrag van €13.728.000,- en de lasten op een totaalbedrag van €13.728.000,-, waardoor de begroting 2014 sluitend is.

6. FINANCIËN

BALANS PER 31 DECEMBER 2013

			31 december 2013		31 december 2012
ACTIVA					
A Vaste activa					
A.1 Materiele vaste activa	€	270.353		398.009	
Totaal vaste activa			270.353		398.009
B Vlottende activa					
B.1 Onderhanden projecten	€	100.621		48.429	
B.2 Voorraden	€	115.415		105.537	
B.3 Vorderingen	€	916.561		890.276	
B.4 Vooruitbetaalde bedragen	€	151.697		86.107	
B.5 Liquide middelen	€	6.172.377		5.715.128	
Totaal vlottende activa	€		7.456.671		6.845.477
TOTAAL ACTIVA	€		7.727.024		7.243.486
PASSIVA					
C Eigen vermogen					
Besteedbaar vermogen					
C.1 Vrij beschikbaar vermogen	€	1.444.991		1.444.991	
Vastgelegd vermogen					
C.2 Bestemmingsreserves	€	912.201		211.000	
C.3 Bestemmingsfondsen	€	966.690		985.938	
Totaal eigen vermogen	€		3.323.882		2.641.929
D Voorzieningen	€		1.898.355		1.896.368
E Kortlopende schulden en overlopende passiva					
E.1 Crediteuren	€	607.644		501.643	
E.2 Overige schulden	€	1.179.395		1.479.366	
E.3 Overlopende passiva	€	717.748		724.180	
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	€		2.504.787		2.705.189
TOTAAL PASSIVA	€		7.727.024		7.243.486

6. FINANCIËN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2013

		Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
BATEN				
A TOTALE OPBRENGSTEN	€	3.457.234	2.772.000	3.335.293
Directe opbrengsten				
A.1 Publieksinkomsten	€	2.534.430	1.902.000	2.569.423
A.2 Sponsorinkomsten	€	94.871	175.000	74.364
A.3 Overige inkomsten	€	468.486	480.000	447.565
Indirecte inkomsten				
A.4 Diverse inkomsten	€	359.446	215.000	243.941
B TOTALE BIJDRAGEN	€	11.322.829	10.257.500	10.407.172
Subsidies				
B.1 Subsidie ministerie OCW	€	0	0	0
B.2 Subsidie provincie	€	0	0	0
B.3.1 Subsidie Gemeente Den Haag Meerjaren beleidsplan Kunst en Cultuur	€	9.451.182	9.245.000	9.335.397
B.3.2 Overige subsidie Gemeente Den Haag	€	70.395	30.000	20.000
B.4.1 Overige subsidies / bijdragen uit publieke middelen	€	527.000	207.000	399.260
Overige subsidies / bijdragen uit private middelen				
B.4.2 waarvan particulieren inclusief vriendenverenigingen	€	245.113	10.000	170.327
B.4.2 waarvan bedrijven	€	53.869		3.000
B.4.2 waarvan private fondsen	€	390.072		894.845
B.4.2 waarvan goede doelenloterijen	€	809.759	500.000	500.000
TOTALE BATEN (A+B)	€	15.004.624	12.764.000	14.658.122

		Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
LASTEN				
C TOTALE BEHEERLASTEN	€	5.308.617	4.931.000	5.167.955
C.1 Beheerlasten personeel	€	2.044.247	2.018.000	2.115.060
C.2 Beheerlasten materieel	€	3.264.370	2.913.000	3.052.894
D TOTALE ACTIVITEITENLASTEN				
D.1 Activiteitlasten personeel	€	5.184.343	5.041.000	5.193.125
D.2 Activiteitlasten materieel	€	3.895.123	2.892.000	4.871.487
TOTALE LASTEN (C+D)	€	14.388.084	12.864.000	15.232.568
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	€	616.540	-100.000	-574.445
Saldo Rentebaten en -lasten	€	65.413	100.000	100.117
Saldo buitengewone baten en lasten	€			
Toevoeging / onttrekking reserves en fondsen	€	-681.953		474.329
EXPLOITATIERESULTAAT	€	0	0	0